

om Valgene til Rigsdagen af 12te Juli 1867 § 99.

(Lovforslaget findes i Tillæg C.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Juel: Der var engang, mine Herrer — det er ikke saa længe siden — en Tid, da man ganske vist, paavirket af en vis Side af Pressen, ansaa Stillingen som Rigsdagsmand for at være et godt Levebrød. Den Tid er jo nu forbi, og vi maa være Regjeringen taknemmelige for, at den har udtalt dette i dette Lovforslag og taget Initiativet til at foretage en Forandring med Hensyn til Rigsdagsdiæterne; thi det, at Diæterne ere utilstrækkelige, saaledes som de nu erkjendes af Regjeringen for at være, bevirker jo en halvveis Diætløshed og indfører egentlig talt en Slags Balgbarhedsænsus til Folkethinget, hvilket hverken er stemmende med Grundloven eller med Demokratiets Interesse. Dette, at Rigsdagsdiæternes ere for smaa, for utilstrækkelige, har Følger i flere Retninger, og den Omstændighed, at i de senere Aar flere og flere Rigsdagsmænd have Bopæl i Kjøbenhavn istedetfor som tidligere rundt omkring i Balgkrebse, er vistnok tilbøielig en Følge af Diæternes Utilstrækkelighed. Altsaa er det rigtigt, at dette Spørgsmaal tages op til Drøftelse, og ihvorvel det Tidspunkt, hvorpaa dette er flet, ikke forekommer mig at være aldeles beleilig valgt, tror jeg dog ikke, at dette Thing bør vægre sig ved at gaa ind paa en Drøftelse af Sagen. Smidlertid tror jeg ikke, at den Maade, hvorpaa Regjeringen har søgt at løse dette Spørgsmaal, er saa aldeles ubetinget heldig. Det, der laa lige for, nemlig at ræsonnere som saa: Naar Diæterne ere for smaa, skulle de forøges f. Ex. fra 6 til 10 eller 12 Kr. eller, hvad Taleren nu var om, var Noget, som ganske vist dette Thing vilde være gaaet ind paa uden videre. Men istedetfor at gaa denne simple og naturlige Vej, er Regjeringen gaaet en anden og har forandret det hidtilværende Grundlag for Diæterne derved, at man har foreslaaet et dagligt Vederlag for hele Rigsdagstiden, det vil sige for hele den Tid, for hvilken Rigsdagen er valgt. Der er allerede i det andet Thing af ansjete Retskyndige reist formelle Indvendinger mod denne Ordning af Sagen. Man har ment, at en saadan Ordning ikke vilde være fuldstændig overensstemmende med Grundlovens Ord, og den ene af disse ansjete Jurister er saa nær knyttet til Grundlovens Aftblivelse, at hans Ord uvilkaarlig derved faae forøget Vægt, og jeg for mit Bedkommende kan ikke negte, at jeg har store Betæneligheder fra den Side mod at gaa ind paa Lovforslaget. Der er neppe nogen Tvivl om, at Udtrykket „dagligt Vederlag“ i Grund-

loven er en Forbudsning af Udtrykket „Diæter“ i Stænderanordningen af 25de Mai 1834 — det tror jeg staar fast —, men er det Tilfældet, vide vi jo, at med Udtrykket: „Diæter“, saavel i Lovsproget som i Praxis, er forbunden en aldeles bestemt Betydning, nemlig den, at det er Vederlag til Mænd, som udføre et offentligt Svært, naar og saalænge de ere i Funktion i den Retning. Saaledes er det hidtil blevet opfattet, og derfor har man fundet det ganske naturligt, at Rigsdagsmændene fik Vederlag, naar Rigsdagen var inde, men ogsaa kun da. Som sagt, jeg tror, at, naar man ikke vil anvende den samme Fortolkning af Grundloven som f. Ex. Underofficererne i sin Tid anvendte paa Exerccerreglementet, eller, naar man ikke vil læse Grundloven, som en vis Mand læser Biblen, da maa man — og det baade efter dens Ord og Mening — komme til det Resultat, at det ikke er Grundlovens Lante, at Rigsdagsmændene kunne faae dagligt Vederlag i den Tid, Rigsdagen ikke er inde. Det tror jeg virkelig, mine Herrer, man maa give det ærede Medlem i Landsthinget Ret i, og naar man nu allerede fra den Side har haat de Betæneligheder ved det foreliggende Forslag, saa tror jeg, at, naar man tillige nærmere vil undersøge dets egen Bestaaenhed, da vil det vise sig at være meget tvivlsomt, om man bør gaa til en Fortolkning af Grundloven, som, efter min Opfattelse idetmindste, ikke stemmer med Grundlovens Ord. Man maa nemlig efter min Mening være temmelig streng især med Grundlovsfortolkninger. Efter 1866 er Grundloven jo bleven saa vag og saa usammenhængende, at jeg tror, det kun vil være muligt at opretholde den ved at indføre en aldeles stringent Praxis ved hver enkelt foreliggende Fortolkning. Vi have allerede haat Grundlovsfortolkninger, der — om jeg saa maa sige — ere gaaet udenfor Stregen. Man har i Henhold til Grundlovens § 25 givet provisoriske Finantslove. Dette er en Fortolkning, som ganske vist fjerner sig endnu mere fra Grundlovens Mening end det, hvorom der her er Tale, men under saadanne Omstændigheder mener jeg, at det er Folkethingets Pligt at være meget nøiøse med sine Fortolkninger, for at ikke Grundloven skal blive ligesom en vaad Handske, der passer til enhver Haand, der tager den paa. Allerede denne Omstændighed maa gjøre os meget betænelige ved at gaa ind paa denne Sag, tilmed naar den ikke tilbyder aldeles væsentlige Fordele. I denne Henseende har jeg nu i Motiverne til Lovforslaget for-gjæves søgt efter den egentlige bestemmende Bevæggrund for Regjeringen til at fremsætte et saadant Forslag som dette. I Motiverne staar der kun, at Regjeringen antager, at det bedst vilde ramme det enkelte Medlems Lære, at Sagen ordnedes paa denne Maade. Nu har jeg